

การเตรียมความพร้อมในการสร้างความมั่นคงหลังเกษียณของครอบครัวข้าราชการตำรวจใน
เขตกรุงเทพมหานคร*

READINESS PREPARATION FOR BUILDING SECURITY AFTER RETIREMENT
OF THE FAMILY OF POLICE OFFICERS
IN BANGKOK

มานพ กรอบทอง และวิวัฒน์ หามนตรี

Manop Krobtong and Wiwat Harmontree

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

manopkrobtong@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของดัชนีพนธ์เรื่อง การเตรียมความพร้อมในการสร้างความมั่นคงหลังเกษียณของครอบครัวข้าราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการเตรียมความพร้อมในการสร้างความมั่นคงหลังเกษียณของครอบครัวข้าราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมในด้านที่อยู่อาศัย, ด้านอาชีพการงานที่มั่นคง, ด้านการออมเงิน และด้านสุขภาพร่างกาย 2) ศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อการสร้างความมั่นคงของครอบครัวข้าราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่หน่วยงานสวัสดิการที่ขึ้นตรงกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกองบัญชาการตำรวจนครบาล จะต้องกำหนดแผนยุทธศาสตร์แนวคตินโยบายเพื่อประโยชน์เพื่อความสุขของตัวข้าราชการตำรวจและครอบครัว, ในด้านส่วนบุคคล ตัวข้าราชการตำรวจจะต้องมีความขยันหมั่นเพียร ประหยัดอดออม ไม่สุรุ่ยสุร่ายฟุ่มเฟือย ไม่มัวเมาอบายมุขและสิ่งเสพติดต่าง ๆ น้อมนำหลักธรรมคำสอนในพุทธศาสนามาปฏิบัติ รวมทั้งมีการเตรียมความพร้อมทั้งในเรื่องที่อยู่อาศัย อาชีพการงานที่มั่นคง การออมเงิน และการดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ และในด้านสังคม ข้าราชการตำรวจและครอบครัวจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมของสังคมหรือชุมชน เพื่อจะได้รับโอกาสจากภาคธุรกิจเอกชนในการให้คำแนะนำหรือให้โอกาสรับเข้าทำงานเพื่อมีรายได้เสริมหลังจากเกษียณอายุราชการ และ 3) สังเคราะห์รูปแบบความมั่นคงของครอบครัวข้าราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านที่อยู่อาศัย ควรมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองตั้งแต่ออกเกษียณอายุราชการ, ด้านอาชีพการงาน ควรมีอาชีพเสริมตั้งแต่ในขณะที่ยังรับราชการ, ด้านการออมเงิน ควรวางแผนในเรื่องการใช้จ่ายและการออมเงินด้วยวิธีต่าง ๆ ไว้ใช้ยามเกษียณ และด้านสุขภาพร่างกาย ควรหมั่นดูแลสุขภาพ

*Received December 13, 2022; Revised December 15, 2022; Accepted December 27, 2022

สุขภาพร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์อยู่เสมอ โดยมีระเบียบวิธีวิจัยคือ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ผลการวิจัยพบว่าข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานคร มีปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการสร้างความมั่นคงหลังเกษียณใน 4 ด้าน คือ ในเรื่องที่อยู่อาศัย, ในเรื่องอาชีพการงานหลังเกษียณ, ในเรื่องการออมเงิน และในเรื่องสุขภาพร่างกาย ทำให้หลายครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ลำบากหลังเกษียณอายุราชการ

คำสำคัญ: การเตรียมความพร้อม; การสร้างความมั่นคง; ครอบครัวข้าราชการตำรวจ

ABSTRACT

This research article is part of dissertation titled “Preparation for building security after retirement of police officers' families in Bangkok”. The objectives are: 1) to study the preparation for building security after retirement of police officers' families in Bangkok; It consists of preparation in terms of housing, in terms of a stable career, in terms of saving money. and physical health. 2) to study the components affecting the construction of police officers' families in Bangkok; Including welfare agencies that report directly to the Royal Thai Police. and Metropolitan Police Headquarters Strategic plans and policy concepts must be formulated for the benefit of the happiness of police officers and their families, in personal terms. A police officer must be diligent, frugal, and not extravagant. Do not be addicted to vices and drugs. Introduce the principles of teachings in Buddhism to practice. as well as being prepared in terms of housing Stable career, saving money and maintaining a healthy body. and in social Police officers and their families must participate in society or community. in order to receive an opportunity from the private sector to give advice or provide an opportunity to work for extra income after retirement; and 3) to synthesize a model of Security of police officers' families in Bangkok. in the housing should have their own residence before retirement, career Should have an additional career while still in government service, in terms of saving money There should be a plan for spending and saving money in various ways for retirement. and physical health You should always take care of your physical health and completeness. The research methodology in this study was a mixed method research consisting of documentary research, qualitative research, and action Research. There were problems with preparing for security after retirement in 4 areas: namely in housing matters, in careers after retirement, in savings and in terms of physical health causing many families to have a difficult life after retirement.

Keywords; preparation; building security; family of police officers

บทนำ

ปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า สังคมโลกกำลังเข้าสู่ยุคของผู้สูงอายุมากขึ้นซึ่งมีหลาย ๆ ประเทศได้เริ่มเตรียมความพร้อมเพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อให้ผู้สูงอายุในประเทศของตนมีความเป็นอยู่ที่ดีไม่เป็นภาระแก่ลูกหลาน และไม่สร้างปัญหาต่อสังคม

จากรายงานของสหประชาชาติเมื่อปี พ.ศ. 2555 คาดว่าประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) โดยจะมีผู้สูงอายุสูงถึง 20% ของประชากรทั้งประเทศ

ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่ “สังคมสูงวัย” มาตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. 2548 แล้ว เมื่อประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปซึ่งมีสัดส่วนสูงขึ้นถึงร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด และในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยจะกลายเป็น “สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์” เมื่อประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องความมั่นคงของครอบครัว (Family Security concept) แนวคิดในการมีส่วนร่วม (Concept of participation) แนวคิดการมีเครือข่ายทางสังคม (The concept of having a social network) แนวคิดนโยบายในการจัดสวัสดิการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ (Structural-functional Theory) ภายใต้ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม (Structural-functionalism) ตามแนวคิดของพาร์สันส์ โดยวิเคราะห์ว่าการเปลี่ยนแปลงของสังคมเกิดจากการที่ระบบย่อยของสังคมมีลักษณะแตกต่างกันออกไป หรืออยู่ในกระบวนการที่ก่อให้เกิดความแตกต่าง (Differentiation) ทำให้ต้องมีการปรับตัวมากกว่าเดิมต้องเพิ่มความสามารถในการปรับตัว (Adaptive Upgrading) และต้องมีบูรณาการของระบบย่อยต่าง ๆ สังคมก็จะค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงในลักษณะวิวัฒนาการ

ปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้แบ่งโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและแก้ไขเพิ่มเติมอยู่ตลอด เพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด โดยแบ่งออกเป็นกองบัญชาการต่าง ๆ หลายกองบัญชาการเพื่อการบังคับบัญชาดูแลข้าราชการตำรวจปกครอง มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547

ตำรวจนครบาลมีหน้าที่ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยภายในเขตเมืองหลวงของประเทศไทยซึ่งมีประชาชนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากมีความยุ่งยากซับซ้อน อีกทั้งมีคดีอาชญากรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นมากจึงทำให้ข้าราชการตำรวจขาดการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ในการสร้างความมั่นคงให้กับครอบครัวหลังเกษียณเมื่อเกษียณอายุราชการจึงมีความเป็นอยู่ที่ค่อนข้างลำบากหลายคนไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองไม่มีอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้ครอบครัวไม่มีเงินออมไว้ใช้จ่ายจำเป็น และไม่มีการดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลทอง วะรักษ์เลิศ และ บุชรา โพวาทอง ภาควิชาเคหะการ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย “การวางแผนทางการเงินเพื่อการอยู่อาศัยในวัยเกษียณของพนักงานมหาวิทยาลัยสายปฏิบัติการในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” พบว่าพนักงานมหาวิทยาลัยสายปฏิบัติการมีความเสี่ยงสูงที่ผู้เกษียณอายุนั้นจะมีเงินออมไม่เพียงพอในการอยู่อาศัยในอนาคต และอาจประสบปัญหาไม่มีที่อยู่อาศัยหากไม่ได้กลไกเรื่องการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย และการออม จึงเป็นส่วนสำคัญที่รัฐ หรือองค์กรจะสามารถใช้สนับสนุนให้เกิดความมั่นคงในวัยเกษียณ โดยจากการวิจัยคาดว่าประโยชน์ที่จะได้รับ คือ

1. ได้ทราบถึงปัญหาความเป็นอยู่ของครอบครัวข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานคร หลังเกษียณอายุราชการ
2. ได้ทราบถึงความต้องการของครอบครัวข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เกษียณอายุราชการ
3. ได้รูปแบบความมั่นคงของครอบครัวข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานครที่เกษียณอายุราชการ ได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
4. ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้นำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุหลังเกษียณ คือการดำเนินชีวิตประจำวันตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิกธรรม 4 หรือพระคาถาหัวใจเศรษฐี และหลักกตัญญู กตเวทิตา
5. ข้าราชการตำรวจและครอบครัว ได้นำแนวทางการฝึกอบรมอาชีพตามความถนัดและความสนใจไปใช้ในการดำรงชีพหลังเกษียณอายุราชการ เพื่อมีรายได้เสริมจากเงินบำนาญเพียงอย่างเดียวอย่างมีความสุขและมีเกียรติอย่างภาคภูมิใจ และมีความรับผิดชอบต่อสังคมตามแนวพระพุทธศาสนา
6. นำผลการวิจัย ไปกำหนดแนวทาง นโยบาย การพัฒนา ในการสร้างความมั่นคงหลังเกษียณอายุของครอบครัวข้าราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมในการสร้างความมั่นคงหลังเกษียณของครอบครัวข้าราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อการสร้างความมั่นคงของครอบครัวข้าราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสังเคราะห์รูปแบบความมั่นคงของครอบครัวข้าราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ กฎหมาย รายงานการวิจัย และข้อมูลต่าง ๆ จากระบบสื่อออนไลน์

1.2 ศึกษาวิเคราะห์และรวบรวมองค์ความรู้จากหนังสือราชการ กฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่งของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการต่าง ๆ สำหรับผู้สูงอายุ ผู้เกษียณอายุราชการ

1.3 ประมวลข้อมูลเอกสารเชิงสถิติ จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (Nso.go.th) และสถาบันวิจัยประชากร และสังคม กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง งานสวัสดิการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานกำลังพล กองบัญชาการตำรวจนครบาล

1.4 สัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เกษียณอายุราชการ ผู้สูงอายุ เพื่อรับรู้ปัญหาความทุกข์ยาก ความเดือดร้อนของ เพื่อนำมาประกอบการจัดชุดความรู้ และกระบวนการเสริมสร้างความมั่นคงในครอบครัวของข้าราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร

2. การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนดังนี้

2.1 การสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการตำรวจนครบาล กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดตราด และกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี จำนวน 22 คน

2.2 การสัมภาษณ์ข้าราชการตำรวจยศร้อยตำรวจเอกลงมา ที่มีอายุระหว่าง 45 ปีขึ้นไป ที่ยังรับราชการอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน

2.3 การสัมภาษณ์ข้าราชการตำรวจยศร้อยตำรวจเอกลงมา ที่มีอายุระหว่าง 45 ปีขึ้นไป ที่ยังรับราชการอยู่ในเขตจังหวัดตราด จำนวน 12 คน

2.4 การสัมภาษณ์ข้าราชการตำรวจยศร้อยตำรวจเอกลงมา ที่มีอายุระหว่าง 45 ปีขึ้นไป ที่ยังรับราชการอยู่ในเขตจังหวัดปทุมธานี จำนวน 11 คน

2.5 สัมภาษณ์ และสนทนากลุ่มข้าราชการตำรวจยศร้อยตำรวจเอกลงมาที่เคยรับราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เกษียณอายุราชการแล้ว จำนวน 10 คน

2.6 ประมวลข้อมูลจากการสัมภาษณ์การสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพแล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้เห็นกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหาความทุกข์ยาก ความเดือดร้อน

2.7 สนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญด้านตำรวจ จำนวน 7 คน

3. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยเป็นกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ ในการอบรมการซ่อมคอมพิวเตอร์ การขายสินค้าออนไลน์ และการตัดผม ให้กับข้าราชการตำรวจ และครอบครัว ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการวิจัย แต่เนื่องจากไม่สามารถทำการฝึกอบรมในสถานีดำรวจนครบาลได้ตำรวจนครบาลมีภารกิจในการรักษาความสงบเรียบร้อยและควบคุมฝูงชนต่าง ๆ ซึ่งมีกระจายอยู่ทั่วไปในเขตนครบาล จึงได้ประสานกับกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีพื้นที่ติดกับเขตนครบาล และมีลักษณะงานที่คล้ายคลึงกับนครบาลมากที่สุด คือสถานีดำรวจภูธรคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งได้รับความร่วมมือจากข้าราชการตำรวจ และครอบครัวเข้าร่วมรับการฝึกอบรมด้านอาชีพ จำนวน 31 คน

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมในการสร้างความมั่นคงหลังเกษียณของครอบครัวข้าราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร จากการวิจัยพบว่าข้าราชการตำรวจมีความต้องการใน 4 ด้าน ดังนี้

- 1.1 การเตรียมความพร้อมในเรื่องที่อยู่อาศัย
- 1.2 การเตรียมความพร้อมในเรื่องอาชีพการงาน
- 1.3 การเตรียมความพร้อมในเรื่องการออมเงิน
- 1.4 การเตรียมความพร้อมในเรื่องการดูแลสุขภาพ

2. องค์ประกอบที่มีผลต่อการสร้างความมั่นคงของครอบครัวข้าราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านตำรวจ (Focus Group Discussion) สรุปได้ดังนี้

2.1 ในเรื่องที่อยู่อาศัย ควรให้ข้าราชการตำรวจมีการเตรียมความพร้อมในการหาที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองตั้งแต่เริ่มรับราชการ เพื่อจะได้ใช้เป็นที่อยู่อาศัยกับครอบครัวหลังเกษียณอายุราชการ

2.2 ในเรื่องอาชีพการงาน ควรให้ข้าราชการตำรวจและครอบครัวทำอาชีพเสริมไว้ตั้งแต่ยังรับราชการ เพื่อให้มีรายได้เสริมนอกจากการรับเงินบำนาญเพียงอย่างเดียวหลังเกษียณอายุราชการ

2.3 ในเรื่องการออมเงิน รู้จักประหยัดอดออม ลด ละ เลิก อบายมุขทั้งปวง รู้จักการฝากหรือเก็บออมเงินไว้ในรูปแบบต่าง ๆ ไว้ใช้ยามจำเป็นหลังเกษียณอายุราชการ

2.4 ในเรื่องการดูแลสุขภาพร่างกายควรรู้จักการดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง สมบูรณ์ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บจะได้มีชีวิตอยู่อย่างมีความสุขหลังเกษียณอายุราชการ

3. สังเคราะห์รูปแบบความมั่นคงของครอบครัวข้าราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการสังเคราะห์รูปแบบจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องด้านสวัสดิการ และข้าราชการตำรวจที่มียศร้อยตำรวจเอกลงมาที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป จากข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานครทั้งที่ยังรับราชการ และที่เกษียณอายุราชการแล้วข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตจังหวัดตราด และข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตจังหวัดปทุมธานี รวมทั้งจากการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จากผู้เชี่ยวชาญด้านตำรวจ ซึ่งเป็นอดีตผู้บังคับบัญชาตำรวจที่เกษียณอายุราชการแล้ว รวมจำนวน 92 คน สรุปได้ดังนี้

3.1 การเตรียมความพร้อมในเรื่องที่อยู่อาศัย จากการเปรียบเทียบระหว่างข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานคร กับข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในต่างจังหวัด พบว่าข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานครที่ยังไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองมีจำนวนมากกว่าข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในต่างจังหวัด อาจเป็นเพราะที่พักอาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร มีราคาสูงเงินเดือนน้อย ไม่มีเงินที่สามารถซื้อได้ และสถาบันการเงินไม่อนุมัติสินเชื่อเนื่องจากมีรายได้น้อยไม่เพียงพอ อีกทั้งเงินเดือนในแต่ละเดือนก็แทบไม่พอใช้จ่ายในครอบครัว ซึ่งข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในต่างจังหวัดอาจเป็นคนพื้นที่ซึ่งมีบ้านเรือน มีที่ดินทำมาหากินซึ่งเป็นมรดกตกทอดจากบิดามารดา จึงไม่ค่อยมีปัญหาในเรื่องที่อยู่อาศัย

3.2 การเตรียมความพร้อมในเรื่องอาชีพการงาน พบว่าข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวนมาก ไม่มีการเตรียมความพร้อมในเรื่องการฝึกอบรมอาชีพ และไม่มีอาชีพเสริม อาจเป็นเพราะว่ามีหน้าที่ต้องปฏิบัติมากจึงไม่มีเวลา ซึ่งแตกต่างจากข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในต่างจังหวัด ส่วนมากจะเป็นคนพื้นที่มีเรือกสวนไร่นาและอาชีพที่บรรพบุรุษทำมาแต่ดั้งเดิม และได้ช่วยเหลือครอบครัวทำอาชีพนั้นเป็นประจำเมื่อว่างเว้นจากเวรยาม จึงมีทักษะมีความรู้ความชำนาญในการประกอบอาชีพที่ทำอยู่ และสามารถนำมาใช้เป็นอาชีพเสริมได้หลังจากเกษียณอายุราชการ

3.3 การเตรียมความพร้อมในเรื่องการออมเงิน เนื่องจากข้าราชการตำรวจมีเงินเดือนน้อย จึงไม่มีเงินเก็บออมไว้ใช้หลังเกษียณอายุราชการ มีภารกิจที่ต้องปฏิบัติมากจึงไม่มีเวลาว่างในการประกอบอาชีพเสริม ค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวจึงต้องใช้จากเงินเดือนหรือเงินพิเศษที่ได้รับจากทางราชการเท่านั้น ไม่มีรายได้อื่นนอกจากเงินเดือนที่ได้รับในแต่ละเดือนซึ่งแทบไม่พอใช้จ่าย การที่จะนำเงินไปฝากออมไว้เพื่อใช้ยามจำเป็นหลังเกษียณคงเป็นไปได้ยาก ซึ่งต่างจากข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในต่างจังหวัดส่วนใหญ่จะมีอาชีพเสริมจากอาชีพดั้งเดิมอยู่ก่อนแล้ว ทำให้มีรายได้เสริมจากเงินเดือนประจำ มีเงินใช้จ่ายเพียงพอในแต่ละเดือนไม่เดือดร้อน จึงสามารถมีเงินเก็บออมไว้ใช้ยามจำเป็นหลังจากเกษียณอายุราชการได้

3.4 การเตรียมความพร้อมในเรื่องการดูแลสุขภาพ พบว่าข้าราชการตำรวจทั้งข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานคร และข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในต่างจังหวัด ส่วนมากไม่ค่อยใส่ใจในเรื่องการดูแลสุขภาพเท่าที่ควร เมื่อเกษียณอายุราชการจะมีอายุอยู่ได้ไม่นานต้องเสียชีวิตด้วยสาเหตุจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ หลายคนต้องล้มหมอนนอนเสื่อเป็นผู้ป่วยติดเตียง เป็นผู้พิการไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ เป็นภาระให้กับครอบครัว หรือแม้กระทั่งมีข้าราชการตำรวจจำนวนมากต้องเสียชีวิตหรือเป็นผู้ป่วยติดเตียง เป็นอัมพฤกษ์ อัมพาต ตั้งแต่ขณะที่ยังรับราชการ ทำให้ครอบครัวได้รับความเดือดร้อน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลของการศึกษาการเตรียมความพร้อมในการสร้างความมั่นคงหลังเกษียณของครอบครัวข้าราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร ประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจ นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นต่อการศึกษาและสังเคราะห์การเตรียมความพร้อมในการสร้างความมั่นคงหลังเกษียณของครอบครัวข้าราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร อภิปรายผลได้ดังนี้

โดยภาพรวมยังไม่ได้มีการเตรียมความพร้อมได้ดีเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ มนอัคระผดุง และ พิทักษ์ ศิริวงศ์ ได้เขียนงานวิจัยเรื่อง “การเตรียมตัวเกษียณอายุราชการ ของผู้บริหารสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา” พบว่าการเกษียณอายุมี 3 ความหมาย ได้แก่ 1) การสิ้นสุดการรับราชการโดยพิจารณาจากศักยภาพของสมองและความสามารถในการทำประโยชน์ให้กับราชการได้ 2) การหยุดพักทำงานรับใช้องค์กรและประเทศชาติตามกฎหมายกำหนด และ 3) การสิ้นสุดการทำงานเป็นการได้หยุดพักผ่อนและเริ่มชีวิตใหม่ สำหรับการเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุจะต้องมีการเตรียมพร้อม 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเงินและทรัพย์สิน 2) ที่อยู่อาศัย 3) ร่างกาย 4) จิตใจ และ 5) ด้านการใช้เวลาว่าง มีข้อสรุปเชิงทฤษฎีของการเตรียมตัวเกษียณอายุ ได้แก่ การวางแผนการเกษียณอายุด้านการเงินและทรัพย์สิน ด้านที่อยู่อาศัย และด้าน

สุขภาพร่างกาย ตั้งแต่อายุราชการยังน้อย สามารถปรับตัวให้เผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังเกษียณอายุได้ และมีความพึงพอใจในชีวิตสามารถพึ่งตนเองได้ไม่เป็นภาระผู้อื่น และนำหลักศาสนายึดเหนี่ยวทางจิตใจ เมื่อนั้นผู้เกษียณจะสามารถเตรียมตัวเกษียณอายุได้ดีบนหลักความพอเพียงใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผล และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ เมื่อนั้นผู้เกษียณจะมีชีวิตที่ความมั่นคง และมีคุณภาพชีวิตที่ดี จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่ามีข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานครบางคนที่มีความจำแนกไม่ได้เตรียมความพร้อมในการสร้างความมั่นคงเพื่อรองรับหลังเกษียณในเรื่องที่สำคัญ ดังนี้

1.1 การเตรียมความพร้อมในเรื่องที่อยู่อาศัย ส่วนมากยังไม่มีที่อยู่อาศัยที่เป็นของตนเองต้องพาครอบครัวไปขอพักอาศัยอยู่ที่บ้านญาติพี่น้อง หรือกลับไปพักอาศัยอยู่กับบ้านบิดามารดา หรือไปเช่าบ้านอยู่อาศัยในพื้นที่ห่างไกลความเจริญที่มีราคาไม่แพงจนทำให้วิถีชีวิตของคนในครอบครัวต้องเปลี่ยนไปจากเดิมต้องปรับเพื่อตัวเรียนรู้และสร้างความสัมพันธ์รวมถึงการอยู่ร่วมกันได้กับสังคมใหม่จนทำให้ได้รับความเดือดร้อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนวลทอง วะรักษ์เลิศ และบุษรา โปวาทอง ภาควิชาเคหการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ”การวางแผนทางการเงินเพื่อการอยู่อาศัยในวัยเกษียณของพนักงานมหาวิทยาลัยสายปฏิบัติการในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” พบว่าพนักงานมหาวิทยาลัยสายปฏิบัติการมีความเสี่ยงสูงที่ผู้เกษียณอายุนั้นจะมีเงินออมไม่เพียงพอ เพื่อการใช้จ่ายที่จำเป็นในอนาคต และอาจประสบปัญหาไม่มีที่อยู่อาศัยกลไกเรื่องการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย และการออมจึงเป็นส่วนสำคัญที่รัฐ หรือองค์กรจะสามารถใช้สนับสนุนให้เกิดความมั่นคงในวัยเกษียณได้

1.2 การเตรียมความพร้อมในเรื่องอาชีพการงานส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพเสริมทั้งในขณะที่ยังรับราชการ และหลังจากเกษียณอายุราชการค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มีเพียงเงินบำนาญที่ได้รับในแต่ละเดือนเพียงทางเดียวทำให้มีความเป็นอยู่ที่ไม่ค่อยดีนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bryan C. Wukasch จากกรมตำรวจซีตาร์พาร์ค รัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา เมื่อเดือนมิถุนายน 2560 และ Russell Washburn จากกรมตำรวจลองวิลล์ รัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา เมื่อเดือนกันยายน 2561 “การวางแผนทางการเงิน และอาชีพตำรวจก่อนเกษียณ” ที่มีความเห็นที่ตรงกันคือ การฝึกอบรมทางการเงินก่อนเกษียณสำหรับหน่วยงานตำรวจควรครอบคลุม และจัดหาเครื่องมือที่หลากหลายสำหรับเจ้าหน้าที่กลุ่มอายุและอาชีพที่ยืนยาว

1.3 การเตรียมความพร้อมในเรื่องการออมเงินข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวนมากยังไม่มีการออมเงินไว้ใช้จ่ายยามจำเป็นหลังเกษียณไม่มีการวางแผนในการใช้จ่ายเงินในแต่ละเดือน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดารัตน์ ทิพาพงศ์ ”แนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตวัยเกษียณอายุ” พบว่าในการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุนั้นเป็นเรื่องสำคัญของชีวิตที่ทุกคน โดยเฉพาะคนที่กำลังจะเป็นผู้สูงอายุควรจะมีความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญของการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอายุการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนไปสู่สังคมผู้สูงอายุมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการวิวัฒนาการความก้าวหน้าด้านการแพทย์ ทำให้แนวโน้มของประชากรผู้สูงอายุมีอายุขัยเพิ่มมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุไปด้วยในการวางแผนทางการเงินในด้านเกี่ยวกับรายได้ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นการออมในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้การเตรียมความพร้อมในการวางแผนทางการเงิน และการกำหนดแนวทางในการจะช่วยให้บุคคลผู้เกษียณอายุมีเงินเหลือเพียงพอไว้ใช้จ่าย

1.4 การเตรียมความพร้อมในเรื่องการดูแลสุขภาพจากการสังเกตโดยทั่วไปจะเห็นว่าข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานครบางคนจะมีรูปร่างค่อนข้างอ้วนท้วมสมบูรณ์ แต่มีสุขภาพไม่ค่อยแข็งแรง ซึ่งโรคเจ็บป่วยง่าย อาจเป็นเพราะไม่ดูแลสุขภาพของตนเองให้ดี หลายคนต้องเสียชีวิตก่อนเกษียณ หรือเสียชีวิตหลังเกษียณอายุราชการได้ไม่นาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสิริรัตนาวุธ, พระมหาไกรสร โชติปัญโญ, ประยูร สุขะใจ, อนันต์ อุปสอด, สานุ มหัทธนาคุณุญ ได้เขียนงานวิจัยเรื่อง “พุทธจิตวิทยาบูรณาการ: รูปแบบและกระบวนการเสริมสร้างสุขภาวะองค์รวมของครอบครัวและสังคม” โดยใช้หลักการนำเอาหลักธรรมในพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างสุขภาวะให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน หลักธรรมสำคัญที่สามารถนำมาประยุกต์ได้ เช่น ไตรสิกขา ภาวนา 4 ซึ่งการบูรณาการหลักธรรมเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะให้มีประสิทธิภาพนั้น สุขภาวะทางร่างกายต้องมีความพร้อมเป็นเบื้องต้น เพราะสุขภาวะเชิงพุทธนั้นเป็นการเสริมสร้างสุขภาวะทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจควบคู่กันไป ได้แก่ 1) กายภาวนา คือพัฒนาความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 2) ศิลภาวนา คือพัฒนาพฤติกรรม และความสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม 3) จิตตภาวนาคือพัฒนาจิต การฝึกจิตให้มีความเข้มแข็ง เจริญองกามด้วยคุณธรรม และเป็นสุข และ 4) ปัญญาภาวนา คือพัฒนาปัญญา ฝึกอบรมปัญญาให้รู้เข้าใจสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง

2. การศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อการสร้างความมั่นคงของครอบครัวข้าราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

2.1 เรื่องที่อยู่อาศัย องค์ประกอบที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมในเรื่องที่อยู่อาศัยนั้นมีอยู่หลายประการ เช่น 1) ปัญหาในเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจส่วนตัวของข้าราชการตำรวจที่มีฐานะดี และมีฐานะไม่ดี 2) ปัญหาด้านนิสัยส่วนตัวของข้าราชการตำรวจ 3) ปัญหาเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานให้การสนับสนุน ให้คำแนะนำ ให้คำชี้แนะและย้ำเตือนแนวทางในการจัดหาที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองกระทั่งสามารถทำได้ 4) ปัญหาในเรื่องข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับสวัสดิการต่าง ๆ 5) ปัญหาในเรื่องการตัดสินใจเพื่อที่อยู่อาศัยเนื่องจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ก็ยังมีหลักเกณฑ์ที่ยุ่งยากมากมายในการพิจารณาให้สินเชื่อแก่ข้าราชการตำรวจทำให้ข้าราชการตำรวจจำนวนมากไม่ผ่านการอนุมัติสินเชื่อ

2.2 เรื่องอาชีพการงาน พบว่าองค์ประกอบที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมเรื่องอาชีพการงานนั้นมีอยู่หลายประการ เช่น 1) ปัญหาในเรื่องเวลา ข้าราชการตำรวจไม่มีเวลาว่างพอที่จะประกอบอาชีพเสริม หรือไปฝึกอบรมเรียนรู้วิชาชีพต่าง ๆ ได้ 2) ปัญหาทางเศรษฐกิจ ไม่มีเงินลงทุน ไม่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเสริม 3) ปัญหาด้านนิสัยและความคิด มีข้าราชการตำรวจบางคนต้องการพักผ่อน ท่องเที่ยว ไม่ต้องการที่จะประกอบอาชีพอะไรอีกต่อไป และ 4) ปัญหาผู้บังคับบัญชาจะถูกจัดเวรยามให้ปฏิบัติหน้าที่หมุนเวียนเป็นผลัดตลอด 24 ชั่วโมง มีเวลาพักผ่อนไม่ตรงตามเวลาในแต่ละวันอาจพักผ่อนเวลากลางวัน หรือบางวันก็พักผ่อนในเวลากลางคืนทำให้ไม่สามารถจัดเวลาว่างในการประกอบอาชีพเสริมได้ ซึ่งผู้บังคับบัญชาก็ไม่ได้ใส่ใจในเรื่องนี้เท่าที่ควร

2.3 เรื่องการออมเงิน พบว่าองค์ประกอบที่มีผลในการเตรียมความพร้อมในเรื่องการออมเงินนั้นมีอยู่หลายประการ เช่น 1) ปัญหาในเรื่องเงินเดือนน้อย จึงไม่มีเงินเหลือไว้เก็บออม 2) ไม่มีรายได้พิเศษจากทางอื่นเนื่องจากมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติมากมายจนไม่มีเวลาว่างไปทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว

3) มีการครอบครัวยุคใหม่ที่ต้องรับผิดชอบมีภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพิ่มขึ้น จึงไม่มีเงินเหลือเพื่อเก็บออมได้ 4) ไม่มีความรู้ในด้านการออมเงินไม่เคยได้รับการอบรมเรียนรู้วิธีการออมเงินอย่างถูกวิธี ส่วนมากก็จะฝากไว้กับธนาคารซึ่งมีดอกเบี้ยต่ำ พอไม่มีเงินก็ไปถอนมาใช้ในที่สุดเงินที่ฝากออมไว้ก็เบิกถอนมาใช้หมด 5) ไม่มีการวางแผนในการออมเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิจิตรา นุชนุ่ม และ พัทธ์ศ ศิริวงศ์ ได้เขียนงานวิจัยเรื่อง “การให้ความหมายและที่มาของความหมาย กระบวนการออมเงิน ปัญหาและอุปสรรคในการออมเงิน ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี” ได้ให้ความหมายของการออมเงิน คือ 1) การนำส่วนต่างของรายได้และรายจ่ายมาเก็บสะสมไว้ 2) การเก็บรวบรวมเงินไว้ส่วนหนึ่งเพื่อใช้จ่ายยามจำเป็น 3) การสะสมเงินทีละเล็กละน้อย 4) การประหยัดอดออม โดยมีการอบรมปลูกฝังนิสัยมาจากครอบครัว สถานศึกษาตั้งแต่วัยเยาว์ และวางแผนการใช้จ่ายเงิน โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการออมเงิน มีกระบวนการออมเงิน 4 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดเป้าหมายในชีวิต 2) การจัดทำบัญชีครัวเรือน 3) การออมเงินในรูปแบบต่าง ๆ 4) มีการทบทวนแผนการใช้จ่ายเงิน และพบปัญหาและอุปสรรคในการออมเงิน คือ 1) สิ่งแวดล้อมและค่านิยมในสังคม 2) ค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น 3) มีรายจ่ายที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ 4) พฤติกรรมการใช้จ่ายของบุคคล

2.4 เรื่องการดูแลสุขภาพ พบว่าองค์ประกอบที่มีผลในการเตรียมความพร้อมในเรื่องการดูแลสุขภาพนั้นมีอยู่หลายประการ เช่น 1) ปัญหาในเรื่องการออกกำลังกาย ข้าราชการตำรวจบางคนจะไม่ค่อยได้ออกกำลังกายเพื่อรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง 2) ปัญหาในเรื่องอาหารการกิน เนื่องจากข้าราชการตำรวจรับประทานอาหารไม่ตรงเวลา และไม่เลือกรับประทานอาหารที่ดีต่อสุขภาพ 3) ปัญหาทางสังคม มีพรรคพวกเพื่อนฝูงมากมายหลายสาขาอาชีพมีการพบปะสังสรรค์กันเป็นประจำ มีการดื่มสุรา สูบบุหรี่ ทำให้เวลาในการพักผ่อนไม่เพียงพอสุขภาพร่างกายทรุดโทรม และยังก่อให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บต่าง ๆ ได้ง่าย

3. การสังเคราะห์รูปแบบความมั่นคงของครอบครัวข้าราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดนโยบายในการจัดสวัสดิการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประกอบด้วย แนวคิดในเรื่องที่อยู่อาศัย แนวคิดในเรื่องอาชีพการงานหลังเกษียณ แนวคิดในเรื่องเศรษฐกิจการเงิน และแนวคิดในเรื่องการดูแลสุขภาพ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกข้าราชการตำรวจครุฑตำรวจเอก ลงมา ที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป ที่รับราชการในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดตราด จำนวน 12 คน ข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี จำนวน 11 คน ผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการของกองสวัสดิการ สำนักงานกำลังพล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการตำรวจนครบาล กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดตราด และกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี จำนวน 22 คน และอดีตข้าราชการตำรวจครุฑตำรวจเอกลงมาที่เคยรับราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร และได้เกษียณอายุราชการแล้ว จำนวน 10 คน รวมทั้งจากการสนทนากลุ่มจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญอดีตผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจ จำนวน 7 คน รวมทั้งหมดจำนวน 92 คน นำมาประมวลผลวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้ได้องค์ความรู้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

3.1 ศิริวรรณ มนอัคระผดุง และพิทักษ์ ศิริวงศ์ ได้เขียนงานวิจัยเรื่อง “การเตรียมตัวเกษียณอายุราชการ ของผู้บริหารสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา” พบว่า “การเกษียณอายุมี 3 ความหมาย ได้แก่ 1) การสิ้นสุดการรับราชการโดยพิจารณาจากศักยภาพของสมองและความสามารถในการทำประโยชน์ให้กับราชการได้ 2) การหยุดพักทำงานรับใช้องค์การและประเทศชาติตามกฎหมายกำหนด และ 3) การสิ้นสุดการทำงานเป็นการได้หยุดพักผ่อนและเริ่มชีวิตใหม่ สำหรับการเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุจะต้องมีการเตรียมพร้อม 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเงินและทรัพย์สิน 2) ที่อยู่อาศัย 3) ร่างกาย 4) จิตใจ และ 5) ด้านการใช้เวลาว่าง ทั้งนี้ จากการศึกษาวิจัยข้อสรุปเชิงทฤษฎีของการเตรียมตัวเกษียณอายุ ได้แก่

1) เมื่อใดก็ตามที่ผู้เกษียณสามารถวางแผนการเกษียณอายุเตรียมตัวด้านการเงินและทรัพย์สิน เมื่อนั้นชีวิตหลังเกษียณอายุเกิดความสุข และไม่เป็นภาระหนี้สินต่อครอบครัวหรือลูกหลาน

2) เมื่อใดก็ตามที่ผู้เกษียณมีการเตรียมตัวเกษียณอายุ ด้านการเงินและทรัพย์สิน ด้านที่อยู่อาศัย และด้านสุขภาพร่างกาย ตั้งแต่อายุราชการยังน้อย ผู้เกษียณจะมีความมั่นคงและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

3) เมื่อใดก็ตามที่ผู้เกษียณเตรียมตัวเกษียณอายุ เมื่อนั้นผู้เกษียณจะสามารถปรับตัวให้เผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังเกษียณอายุได้ และมีความพึงพอใจในชีวิต

4) เมื่อใดก็ตามที่ผู้เกษียณเตรียมตัวเกษียณอายุ เมื่อนั้นผู้เกษียณจะสามารถพึ่งตนเองได้ไม่เป็นภาระผู้อื่น และ

5) เมื่อใดก็ตามที่ผู้เกษียณมีหลักศาสนายึดเหนี่ยวทางจิตใจ จะสามารถการเตรียมตัวเกษียณได้ดีบนหลักความพอเพียงใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผล และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย และจิตใจ”

ดังนั้นในการเตรียมความพร้อมในเรื่องที่อยู่อาศัย สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรกำหนดจัดทำเป็นแผนแม่บทในเรื่องการเตรียมความพร้อมให้กับข้าราชการตำรวจ ควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้ข้าราชการตำรวจเห็นถึงความสำคัญในเรื่องที่อยู่อาศัยตั้งแต่เริ่มรับราชการ ให้ข้าราชการตำรวจเข้าว่าบ้านพักของทางราชการเป็นเพียงที่พักชั่วคราวไม่ใช่ที่พักพิงอย่างถาวร ควรสั่งการให้ผู้บังคับบัญชาทุกหน่วยงานหมั่นชี้แนะตักเตือน ให้ข้าราชการตำรวจมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องที่อยู่อาศัยตลอดเวลา และหมั่นสอบถามข้าราชการตำรวจว่ามีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองหรือยัง เพื่อเป็นการย้ำเตือนให้ข้าราชการตำรวจได้คิด และพยายามให้คำแนะนำที่อยู่อาศัยในราคาถูกให้กับข้าราชการตำรวจ ช่วยประสานกับสถาบันการเงินเพื่ออำนวยความสะดวกในการพิจารณาสินเชื่อให้กับข้าราชการตำรวจ

3.2 ณัฐกิตติ์ ภาวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม, และสัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์ เขียนงานวิจัยเรื่อง “การเตรียมความพร้อมเพื่อความมั่นคงในชีวิตของพนักงานธนาคารในการรองรับการเข้าสู่ภาวะผู้สูงอายุ” พบว่า “พนักงานธนาคารที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อความมั่นคงของพนักงานธนาคารในการรองรับการเข้าสู่ภาวะผู้สูงอายุ ด้านภาพรวมอยู่ในระดับมากเรื่องความมั่นคงในการเกษียณอายุในสังคมผู้สูงอายุ โดยตัวแปรที่สำคัญที่จะทำให้ไม่สามารถรักษาคุณภาพชีวิตหลังเกษียณให้ดีเหมือนเดิมได้ คือ การที่ไม่ได้เตรียมเงินก่อนเกษียณไว้มากพอ ถือเป็นการวางแผนชีวิต อันจะนำไปสู่การใช้ชีวิตในบั้นปลายได้อย่างเหมาะสม มีคุณภาพชีวิตที่ดีไม่ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวและสังคม เนื่องจากการเพิ่มสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว”

สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรที่จะกำหนดเป็นนโยบายให้กับข้าราชการตำรวจ และครอบครัว จะให้มีรายได้พิเศษเพิ่มเติมจากเงินเดือนที่ได้รับประจำ เพื่อให้ชีวิตครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดีและมีความสุขหลังเกษียณอายุราชการ และกำชับให้ผู้บังคับบัญชาหาแนวทางในการสร้างอาชีพเสริมให้กับข้าราชการตำรวจและครอบครัว แนะนำในการฝึกอบรมอาชีพต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมกับข้าราชการตำรวจและสภาพพื้นที่ ต้องจัดเวลาว่างให้กับข้าราชการตำรวจได้เข้ารับการฝึกอบรมอาชีพแม้ว่าข้าราชการตำรวจผู้นั้นจะไม่เต็มใจที่จะเข้ารับการฝึกอบรมก็ตาม ให้คำปรึกษาปัญหาในเรื่องอาชีพการงานให้กับข้าราชการตำรวจและครอบครัว ตลอดจนให้การช่วยเหลือสนับสนุนในด้านอาชีพการงานต่าง ๆ แก่ข้าราชการตำรวจและครอบครัวเท่าที่สามารถจะทำได้ ต้องให้ความสนใจและเน้นย้ำเป็นพิเศษแก่ข้าราชการตำรวจในการทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีและมีความสุขของครอบครัวข้าราชการตำรวจในปกครอง

3.3 นกสม นิจรันตร์ ได้เขียนงานวิจัยเรื่อง “การดำเนินชีวิตหลังเกษียณอายุราชการของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง” พบว่า “อาจารย์ยังคงทำงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการสอนแต่ลดน้อยลงควบคู่กับการทำกิจกรรมตามความสนใจ และให้เวลากับครอบครัวมากขึ้น ด้านสุขภาพมีการดูแลตั้งแต่ช่วงทำงานประจำ และให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นเมื่อเข้าสู่วัยเกษียณ อาจารย์มีรายได้ที่มั่นคง และมีบ้านอยู่หลังเกษียณจึงไม่มีผลกระทบด้านเศรษฐกิจ เมื่อเกษียณอายุราชการหลายปีจะมีการเข้าสังคมลดน้อยลง และมีการใช้หลักธรรมและการกำหนดเป้าหมายใหม่หลังเกษียณเพื่อการปรับตัวด้านจิตวิทยา โดยองค์ประกอบการสร้างความสุขในวัยเกษียณจำแนกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับบุคคล ได้แก่ สุขภาพดีมีกิจกรรม การเตรียมความพร้อม การใช้ชีวิตสมดุลมีแบบแผน และกำหนดเป้าหมายใหม่หลังเกษียณ ระดับครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวอบอุ่น การมีผู้ดูแลส่วนระดับสังคม ได้แก่ ค่านิยมของสังคม นโยบายรัฐ และกลุ่มเพื่อน”

ดังนั้นในการเตรียมความพร้อมในเรื่องการออมเงินสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรจะทำเป็นแผนแม่บทในการกำหนดนโยบายให้กับข้าราชการตำรวจ และครอบครัวจะต้องกำชับให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการของข้าราชการตำรวจอบรมชี้แจง และจัดหาวิทยากรผู้มีความรู้ความชำนาญในการออมเงินอย่างถูกวิธีมาให้ความรู้แก่ข้าราชการตำรวจ โดยควรเริ่มทำตั้งแต่ข้าราชการตำรวจเริ่มเข้ารับราชการใหม่ ๆ และมีการประชุมชี้แจงทุกครั้งเมื่อมีเอกสารจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการบริหารเงิน

3.4 พระครูสิริรัตนานุวัตร, พระมหาไกรสร โชติปัญโญ, ประยูร สุขะใจ, อนันต์ อุปสอด, สานุ มหัทธนาตุลย์ ได้เขียนงานวิจัยเรื่อง “พุทธจิตวิทยาบูรณาการ: รูปแบบและกระบวนการเสริมสร้างสุขภาวะองค์รวมของครอบครัวและสังคม” พบว่า “พุทธพจน์ที่ว่า อโรคยปรมา ลาภา ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ แนวคิดนี้แสดงให้เห็นว่าสุขภาพที่ดีเป็นเลิศกว่าลาภใด ๆ และเป็นยอดปรารถนาของทุกคน เมื่อสุขภาพดีแล้วไม่ใช่แต่จะเป็นลาภที่ตนได้เท่านั้น หากแต่จะเป็นความสุขที่แท้จริงการที่มีสุขภาพที่ดีมีผลให้อิทธิพลต่อการประกอบกิจการใด ๆ ก็ได้ และมีโอกาสประสบความสำเร็จ แม้แต่การปฏิบัติธรรม การปฏิบัติสมาธิกรรมฐาน การบำเพ็ญกุศล ทำบุญทำทานใด ๆ ก็ต้องอาศัยสุขภาพดีทั้งนั้น แต่ถ้ามอมก่กลับกันแล้ว ถ้ามีสุขภาพไม่ดีจะประกอบกิจการใด ๆ น้อย หรือใหญ่ก็ยากที่จะประสบความสำเร็จได้อย่างแน่นอนแต่จะทำมาหาเลี้ยงชีพไม่ได้อย่างปกติเลย แม้ชีวิตร่างกายของตนเองยังจะพุงให้ลูกให้กินก็ไม่ไหวแล้ว จะกล่าวไปถึงการปฏิบัติให้

บรรลุลุทธิแล้ว แม้แต่จะปฏิบัติสมาธิเบื้องต้นก็ทำไม่ได้ เพราะมัวแต่นอนเลี้ยงไข้ ดังคนหมดสภาพชีวิตไปทำนองนั้น”

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีคำสั่งให้ทุกหน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดให้มีการฝึกอบรมวิชาทหารให้กับข้าราชการตำรวจเป็นประจำทุกสัปดาห์โดยเคร่งครัดตลอดมา และให้ข้าราชการตำรวจได้ออกกำลังกายเล่นกีฬาตามที่ตนเองมีความถนัดร่วมกัน อีกทั้งยังได้มีนโยบายให้แต่ละหน่วยงานจัดให้มีการแข่งขันกีฬภายใน เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ข้าราชการตำรวจได้ร่วมแรงร่วมใจในการฝึกซ้อมเพื่อร่วมแข่งขัน ทำให้เกิดผลดีต่อสุขภาพร่างกายของข้าราชการตำรวจ หรือแม้กระทั่งมีผู้บังคับบัญชาบางหน่วยงานได้ใช้กุสโลบายในการให้ข้าราชการตำรวจแข่งขันในการลดน้ำหนักของตนเอง โดยมีการตั้งรางวัลให้เป็นกรณีพิเศษ ทำให้ข้าราชการตำรวจมีความต้องการที่จะได้รับรางวัลจึงได้พยายามลดน้ำหนักของตนเอง ทำให้สุขภาพร่างกายดีขึ้น รูปร่างดีมีความสง่างามเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และเกิดความภาคภูมิใจให้กับตนเองและครอบครัว นั่นคือสิ่งที่ผู้บังคับบัญชามอบให้กับข้าราชการตำรวจ และยังจัดหน่วยแพทย์จากโรงพยาบาลตำรวจมาทำการตรวจสุขภาพให้กับข้าราชการตำรวจทุกคนฟรีเป็นประจำทุกปี อีกทั้งยังให้ทุกหน่วยงานทดสอบสมรรถภาพร่างกายของข้าราชการตำรวจตามแบบวิธีที่แพทย์โรงพยาบาลตำรวจกำหนดเป็นประจำทุกปี และควรยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมคำสั่งสอนในพุทธศาสนาด้วย

องค์ความรู้การวิจัย

1. ในเรื่องการเตรียมความพร้อมในการสร้างความมั่นคงหลังเกษียณของครอบครัวข้าราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่ามีปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเตรียมความพร้อมในการสร้างความมั่นคงหลังเกษียณของครอบครัวข้าราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่หลายประการ ดังนี้

1.1 ปัญหาในเรื่องที่อยู่อาศัย พบว่ามีข้าราชการตำรวจที่เกษียณอายุราชการจำนวนไม่น้อย ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองต้องพาครอบครัวไปพักอาศัยอยู่ตามบ้านญาติ หรือหาเช่าที่พักอาศัยราคาถูกที่อยู่ห่างไกลความเจริญ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่เปลี่ยนไปต้องเริ่มต้นปรับตัวให้เข้ากับสังคมกลุ่มใหม่ที่มีความแตกต่างอย่างมาก ทำให้ตนเอง และสมาชิกในครอบครัวมีความกดดัน มีความเครียดในการดำเนินชีวิตต่อไป ในสังคมใหม่ที่ไม่เคยได้สัมผัสมาก่อนที่อยู่อาศัยนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่มนุษย์ทุกคนต้องมีไว้เพื่อพักอาศัยเป็นที่ซุกหัวนอนหลบแดดหลบฝน หรือให้พ้นจากอันตรายจากจากมนุษย์ หรือสัตว์ร้ายทั้งปวง

1.2 ปัญหาในเรื่องอาชีพการงาน พบว่ามีข้าราชการตำรวจหลายคนที่จะเกษียณอายุราชการไปแล้ว ไม่มีอาชีพเสริม อาจเป็นเพราะไม่เคยคิดมาก่อนคิดว่าเงินบำนาญในแต่ละเดือนก็เพียงพอ แต่เมื่อไม่เพียงพอในที่สุดทุกคนต้องหันมาประกอบอาชีพเสริมเนื่องจากปัญหาค่าครองชีพรวมทั้งอัตราเงินเฟ้อที่สูง ผู้ที่เกษียณอายุราชการทุกคนล้วนเป็นผู้สูงอายุถึงแม้ว่าจะมีสภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ มีสติปัญญา มีความรู้ มีประสบการณ์ความสามารถก็ตาม ก็ไม่สามารถหางานทำได้เพราะสังคมไทยแทบไม่มีที่ใดเปิดรับผู้สูงอายุเข้าทำงาน หากจะประกอบอาชีพอิสระ หรือธุรกิจส่วนตัว ก็ไม่มีความรู้ในอาชีพนั่น ๆ มาก่อนเลย อีกทั้งไม่มีเงินที่จะลงทุนประกอบอาชีพ จึงไม่มีรายได้เสริมเพื่อนำเงินมาเลี้ยงดูครอบครัวให้มีความเป็นอยู่ที่ดีหลังเกษียณได้

1.3 ปัญหาในเรื่องการออมเงิน พบว่าข้าราชการตำรวจจำนวนมากไม่ได้มีการเตรียมความพร้อมในเรื่องการออมเงินไว้ใช้ยามจำเป็นหลังเกษียณอายุราชการ เนื่องจากเงินเดือนน้อยมีค่าใช้จ่ายในครอบครัวมาก ไม่มีเงินเหลือพอที่จะเก็บออมได้ เมื่อเกษียณอายุราชการเงินบำนาญที่ได้รับในแต่ละเดือนจะเหลือน้อยต่างจากเงินเดือนที่เคยได้รับในสมัยที่ยังรับราชการตำรวจมาก อาจเหลือเพียงร้อยละ 40-60 ของเงินเดือนที่เคยได้รับในแต่ละเดือน ไม่ได้รับเงินเลี้ยงชีพ เงินเบี้ยเลี้ยง และเงินพิเศษอื่น ๆ เมื่อไม่มีเงินเก็บออมไว้ตั้งแต่สมัยยังรับราชการ เมื่อมีความต้องการลงทุนหลังเกษียณอายุราชการก็อาจมีปัญหาเนื่องจากไม่มีเงินทุนหมุนเวียนในธุรกิจ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ลำบาก และมีความเดือดร้อน

1.4 ปัญหาในเรื่องสุขภาพ พบว่าข้าราชการตำรวจไม่ได้ใส่ใจในการดูแลสุขภาพร่างกายของตนเองให้ดีมีข้าราชการตำรวจที่เกษียณอายุราชการต้องเสียชีวิตด้วยสาเหตุจากโรคร้ายไข้เจ็บต่าง ๆ หลายคนต้องเป็นผู้ป่วยติดเตียง เป็นผู้พิการ เป็นภาระให้กับครอบครัว หรือแม้กระทั่งมีหลายคนต้องเสียชีวิต เป็นผู้ป่วยติดเตียง เป็นอัมพฤกษ์ อัมพาต ตั้งแต่ยังรับราชการทำให้ครอบครัวได้รับความเดือดร้อน

2. องค์ประกอบที่มีผลต่อการสร้างความมั่นคงของครอบครัวข้าราชการตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่ามีปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบ ดังนี้

2.1 เรื่องที่อยู่อาศัย ข้าราชการตำรวจควรมีการเตรียมความพร้อมในการหาที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองตั้งแต่ยังรับราชการ เพื่อจะได้ใช้เป็นที่อยู่อาศัยกับครอบครัวหลังจากเกษียณอายุราชการ

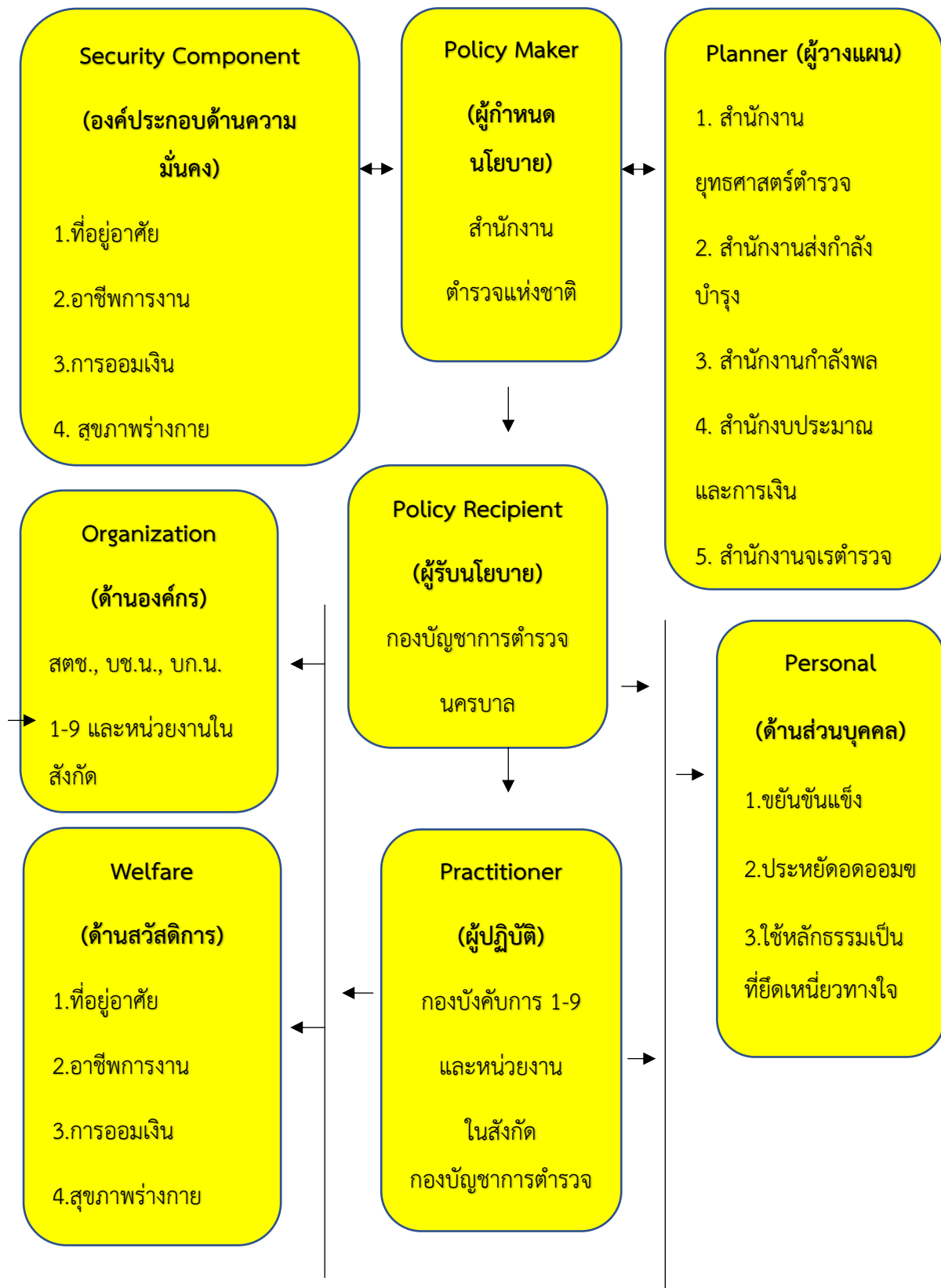
2.2 เรื่องอาชีพการงาน ข้าราชการตำรวจเมื่อมีที่อยู่อาศัยแล้ว ก็ควรทำอาชีพเสริมไว้ตั้งแต่ยังรับราชการ เพื่อให้มีรายได้เสริมจากเงินเดือนประจำหลังจากเกษียณอายุราชการ

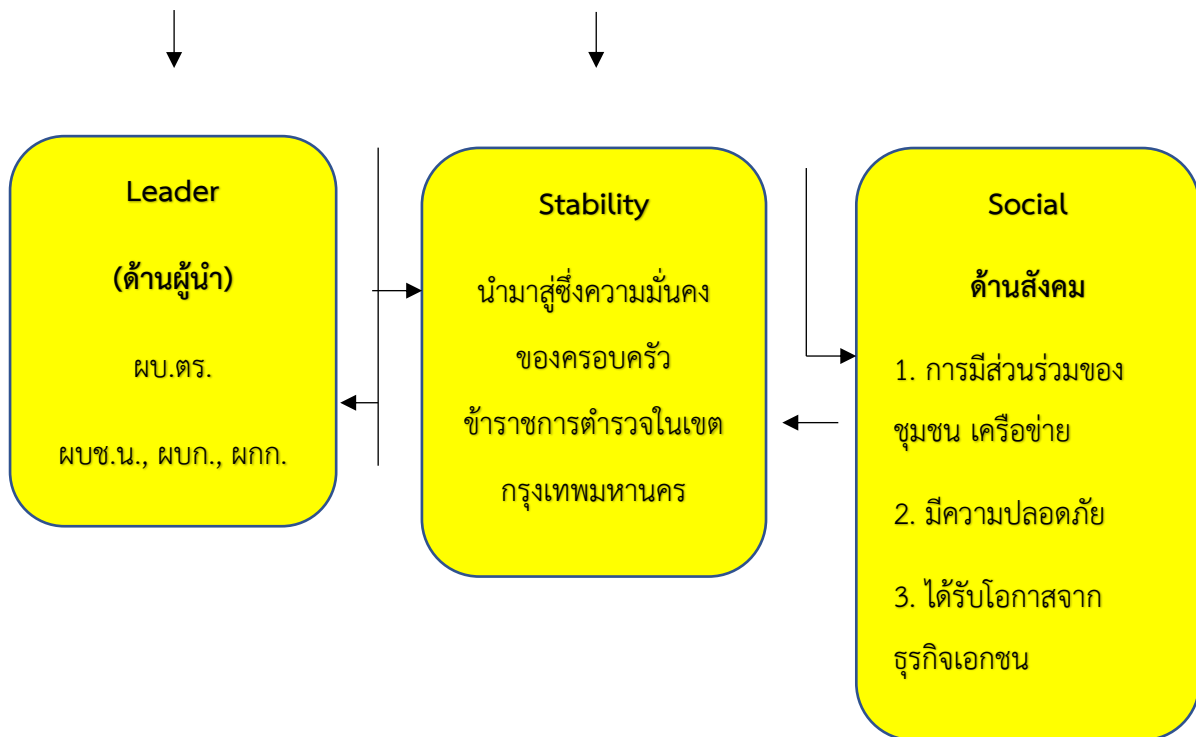
2.3 เรื่องการออมเงิน ควรใช้จ่ายอย่างประหยัดอดออม รู้จักการนำเงินที่เหลือจากค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนฝาก หรือเก็บออมไว้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเก็บไว้ใช้หรือนำไปลงทุนหลังจากเกษียณอายุราชการ

2.4 เรื่องสุขภาพร่างกาย ควรมีการดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ปราศจากโรคร้ายไข้เจ็บต่าง ๆ เพื่อมีชีวิตความเป็นอยู่ร่วมกับครอบครัวอย่างมีความสุขหลังจากเกษียณอายุราชการ

Stability building model (แบบจำลองการสร้างความมั่นคง)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรมอบหมายให้สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ สำนักงานส่งเสริมการตำรวจ สำนักงานกำลังพล สำนักงานงบประมาณการเงิน สำนักงานจเรตำรวจ และกองบัญชาการตำรวจนครบาล ร่วมกันวางแผนกำหนดนโยบายในการสร้างความมั่นคงให้กับข้าราชการตำรวจและครอบครัวหลังเกษียณอายุราชการ ทั้งในด้านที่อยู่อาศัยที่เป็นของตนเองหลังเกษียณอายุราชการ อาชีพการงานที่มั่นคงไว้เป็นอาชีพเสริมหลังเกษียณอายุราชการ เรียนรู้การออมเงินอย่างถูกวิธี และปลอดภัยไว้ใช้หลังจากเกษียณอายุราชการ และการเตรียมความพร้อมในเรื่องสุขภาพที่ดี แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ผู้บริหารและผู้นำกำหนดนโยบายจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในนโยบายที่กำหนดขึ้น และนโยบายนั้นควรส่งตรงผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของข้าราชการตำรวจนครบาล เพื่อจะได้สานต่อนโยบายในด้านสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่ข้าราชการตำรวจ และนโยบายต่าง ๆ จะต้องมีการแจ้งผลการดำเนินการภายในระยะเวลาอันสมควรด้วย ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ผู้บังคับการทุกกองบังคับการในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล และผู้กำกับทุกสถานีตำรวจนครบาล เป็นผู้นำด้านการปฏิบัติต้องมีความมุ่งมั่นในการทำงาน ต้องมีพลังในการทำงาน มุ่งมั่นสู่เป้าหมาย เพื่อขับเคลื่อนทีมผู้ปฏิบัติให้กระตือรือร้นไปพร้อม ๆ กัน การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องเป็นนักสื่อสารที่ดีด้วย สื่อสารได้ตรงประเด็น แม่นยำ ไม่อ้อมค้อม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ข้าราชการตำรวจและครอบครัว ควรเป็นผู้ฟังที่ดี ต้องฟังเป็นและถามเป็น เพื่อที่จะได้ข้อมูลและเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นช่วยตอบสนองได้อย่างมีประสิทธิภาพเข้าถึงประเด็นต่าง ๆ ได้รวดเร็วขึ้น มีระบบและระเบียบ จะช่วยให้ทุกอย่างชัดเจน ไม่วุ่นวายไม่สับสน การมีส่วนร่วม ไม่ใช่การสั่งการหรือควบคุมเท่านั้น แต่ต้องมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาในช่วงเวลาที่ผู้ปฏิบัติมีปัญหาหรือต้องการความช่วยเหลือ “ผู้นำ

ควรจะต้องรู้ถึงชีวิตส่วนตัวของลูกน้องด้วย เพราะจะช่วยให้เข้าใจและผลักดันได้อย่างเหมาะสม และจะต้องเป็นผู้ตามที่ดี ด้วยการให้ค่าของทุกคน สร้างแรงบันดาลใจร่วม ส่งเสริมให้ทุกคนระดมความคิดและเปิดกว้าง”

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

2.1 ด้านผู้นำ ควรมีการกำหนดวิธีการปฏิบัติ แนวทางแก้ไขปัญหารวมทั้งการประมวผลความสำเร็จ และการรายงานผลการปฏิบัติตามระยะเวลาที่กำหนดอย่างจริงจัง

2.2 ด้านส่วนบุคคล ควรรู้จักการประหยัดอดออม ใช้จ่ายเฉพาะในสิ่งที่จำเป็น เก็บออมเงินไว้ใช้ในยามเกษียณอายุราชการ ในขณะที่ยังรับราชการอยู่ ควรใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนเองนับถือ เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางใจ

2.3 ด้านสังคม ควรประพฤติปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับแนวทางของสังคมโดยอัตโนมัติภายใต้อิทธิพลของสังคมที่แวดล้อมตัวเรา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรทำการวิจัยให้ครอบคลุมทั้งประเทศขึ้น โดยแบ่งทำการวิจัยเป็นจังหวัด หรือภาค

3.2 ควรนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบในแต่ละจังหวัดของภาค หรือเปรียบเทียบระหว่างภาค

3.3 ควรนำปัญหาที่ได้จากการศึกษาวิจัย มาดำเนินการแก้ไขแล้วทำวิจัยประเมินผล

บรรณานุกรม

เกษรา โพธิ์เย็น, “สังคมผู้สูงอายุ: “โอกาสของธุรกิจที่ยั่งยืนในอนาคต”, วารสารวิทยาการจัดการ ปรทิทัศน์, ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2562): 201 – 209.

ภารดี นานาศิลป์, “ความรู้การพยาบาลผู้สูงอายุ: ผู้สูงอายุคือใครอายุหรือปัจจัยใดช่วยกำหนด”, วารสารสมาคมพยาบาล, ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (ธันวาคม 2558): 156.

สุภางค์ จันทวานิช, หนังสือทฤษฎีสังคมวิทยา: พิมพ์ครั้งที่ 9: (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554) หน้า 164-171.

นวลทอง วะรักษ์เลิศ, “การวางแผนทางการเงินเพื่อการอยู่อาศัยในวัยเกษียณของพนักงานมหาวิทยาลัยสายปฏิบัติการในจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย”, สารศาสตร์, ฉบับที่ 1 (มกราคม 2564): 37.

ศิริวรรณ มนอัคระผดุง, “การเตรียมตัวเกษียณอายุราชการของผู้บริหารสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา”, วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (สิงหาคม 2559): 49.

นวลทอง วะรักษ์เลิศ, “อ้าวแล้ว”.

Washburn, Russel, Preparing Police Officers for Retirement, Financial and Emotional Wellness, (2021): ABSTRACT.

Wukasch, Bryan, Financial and Pre-Retirement Planning for Law Enforcement Officers, (2018):

ABSTRACT . (26 October 2022).

สุดารัตน์ ทิพาพงศ์, “แนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อคุณภาพชีวิตวัยเกษียณอายุ”, วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น, ปีที่ 7 ฉบับที่ 5 (พฤษภาคม 2564): 335.

พระครูสิริรัตน นุวัตร, “พุทธจิตวิทยา บูรณาการ: รูปแบบและกระบวนการเสริมสร้างสุขภาวะองค์รวมของครอบครัวและสังคม”, วารสารวิจัยวิชาการ, ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2562) 60-61.

พิจิตรา นุชนุ่ม และคณะ, “การให้ความหมายและที่มาของความหมายกระบวนการออมเงิน ปัญหาและอุปสรรคในการออมเงินตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ศิริวรรณ มนอัคระผดุง, “อ้าแงแล้ว”.

ณัฐกิตติภวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม, “การเตรียมความพร้อมเพื่อความมั่นคงในชีวิตของพนักงานธนาคารในการรองรับการเข้าสู่ภาวะผู้สูงอายุ”, วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 563): 139.

นภสมน นิจรัตน์, การดำเนินชีวิตหลังเกษียณอายุราชการของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์ 37.1 (2561): 139.

พระครูสิริรัตน นุวัตร, “อ้าแงแล้ว”.